

OMAISHOIDONTUEN MYÖNTÄMISPERUSTEET ORIPÄÄN KUNNASSA

OMAISHOIDONTUEN MYÖNTÄMISEDELLYTYKSET

Lain tarkoitus (omaishoitolaki 1 §)

Omaishoidontuen tarkoituksena on edistää hoidettavan edun mukaisen omaishoidon toteuttamista turvaamalla riittävät sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut sekä hoidon jatkuvuus ja omaishoitajan työn tukeminen.

Määritelmät (omaishoitolaki 2 §)

Omaishoidolla tarkoitetaan vanhuksen, vammaisen tai sairaan henkilön hoidon ja huolenpidon järjestämistä kotiloissa omaisen tai muun hoidettavalle läheisen henkilön avulla.

Omaishoitosopimuksella tarkoitetaan hoitajan ja kunnan välistä toimeksiantosopimusta omaishoidon järjestämisestä.

Omaishoitajalla tarkoitetaan hoidettavan omaista tai muuta hoidettavalle läheistä henkilöä, joka on tehnyt omaishoitosopimuksen

Omaishoidon tuella tarkoitetaan kokonaisuutta, joka muodostuu hoidettavalle annettavista tarvittavista palveluista sekä omaishoitajalle annettavasta hoitopalkkiosta, vapaasta ja omaishoitoa tukevista palveluista.

Tuen myöntämisedellytykset (omaishoitolaki 3 §)

1. Henkilö tarvitsee sairauden, vamman tai muun vastaavan syyn vuoksi kotiloissa hoitoa tai muuta huolenpitoa
2. Hoidettavan omainen tai muu hoidettavalle läheinen henkilö on valmis vastaamaan hoidosta tarpeellisten palveluiden avulla
3. Omaishoitajan terveys ja toimintakyky vastaavat omaishoidon asettamia vaatimuksia (hoitaja ei itse voi olla Kelan korotetun tai erityishoitotuen saaja)
4. Omaishoito yhdessä muiden tarvittavien sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden kanssa on hoidettavan hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden kannalta riittävää
5. Hoidettavan koti on siellä annettavalle hoidolle sopiva
6. Omaishoidontuen myöntäminen on hoidettavan edun mukaista.

Omaishoitajaa koskevat vaatimukset

Hoitajan tulee olla hoidettavan omainen tai muu hoidettavan läheinen henkilö, jonka terveys ja toimintakyky vastaavat omaishoidon asettamia vaatimuksia. Hoitajaksi soveltuu henkilö, jonka hoidettava on hoitajakseen hyväksynyt ja joka oman ikänsä, toimintakykynsä ja elämäntilanteensa puolesta soveltuu tähän tehtävään. Hoitajan on kyettävä kantamaan kokonaisvastuu hoidettavasta.

Hoitajan toimintakykyä arvioitaessa kiinnitetään huomiota muun muassa hoitajan omiin sairauksiin, muistiin, liikuntakykyyn ja elämäntapoihin. Arvioinnin perusteella voidaan edellyttää, että hoitaja/hoidettava ottavat vastaan muita palveluja, joilla turvataan kotona tapahtuvan omaishoidon toteuttamista ja hoidettavan riittävää ja hyvää hoitoa. Hoitajan soveltuvuudesta hoitotyöhön voidaan edellyttää lääkärin ja/tai muun sosiaali- ja terveydenhuollon asiantuntijan lausunto.

OMAISHOIDONTUEN HAKEMINEN

Omaishoidon tukea haetaan aina kirjallisesti. Hoidettavan kotikuntalain mukaisen kotipaikan tulee olla Oripää. Hakemukseen liitetään lääkärintodistus, kuntoutussuunnitelma tai muu hyväksyttävä selvitys hakijan hoidon tarpeesta.

Viranhaltijan päätös perustuu palvelutarpeen arviointiin. Palvelutarpeen arviointiin vaikuttavat hakemus ja siihen liitetyt lääkärinlausunnot tai muut vastaavat. Arviointiin liittyen tehdään myös kotikäynti, jonka tekevät joko sosiaalijohtaja tai kotihoidon vastaava sairaanhoitaja. Kotikäynnillä tehdään havaintoja soveltuvuudesta omaishoitajaksi haastatteleamalla hoitajaa sekä arvioidaan kodin soveltuvuutta omaishoitoon. Hoidettavan luokse tehdään kotikäynti, jolloin arvioidaan omaishoidontukea hakeneen tuen ja hoidon tarve.

Arvioinnissa katsotaan kokonaistilanne ja omaishoitajan antaman hoidon vaativuus ja sitovuus henkilökohtaisissa päivittäisissä toiminnoissa:

- peseytyminen
- ruokailu
- liikkuminen
- lääkitys
- pukeminen
- wc-toiminnot
- muut terveyden- ja sairaanhoidolliset toimenpiteet ja muut hoitoon liittyvät asiat.

Toimintakyvyn arvioinnissa käytetään tarvittaessa apuna yleisiä käytössä olevia toimintakykymittareita.

Jos kyseessä on pieni lapsi, arvioidaan hänen toimintakykyään ja hoidon tarvettaan vertaamalla vastaavan ikäisen terveen lapsen toimintakykyyn.

Omaishoidontuen myöntämisestä tai epäämisestä tehdään aina kirjallinen päätös Tukea ei makseta takautuvasti, vaan tukeen oikeutetulle tuki myönnetään hakemuksen saapumisajankohdasta seuraavan kuukaudenalusta.

Omaishoidon tukea myönnetään hakijoille vuosittain kunnan talousarvioon varattujen määrärahojen puitteissa.

Hoidon sitovuus ja vaativuus ratkaisevat tuen myöntämisjärjestyksen. Määrärahat kohdennetaan eniten hoitoa ja huolenpitoa tarvitseville.

HOITO- JA PALVELUSUUNNITELMA

(omaishoitolaki 7 §)

Omaishoidon tuesta on laadittava yhdessä hoidettavan ja omaishoitajan kanssa hoito- ja palvelusuunnitelma.

Suunnitelmaan tulee kirjata

1. omaishoitajan antaman hoidon määrä ja sisältö
2. muiden hoidettavalle tarpeellisten sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen määrä ja sisältö
3. omaishoitajan hoitotehtävää tukevien palveluiden määrä ja sisältö
4. omaishoitajan oikeus vapaaseen ja vapaan järjestämistapa
5. miten hoidettavan hoito järjestetään hoitajan vapaan, terveydenhoitoon liittyvien käyntien tai muun poissaolon aikana

Suunnitelma tarkistetaan vähintään kerran vuodessa tai tarvittaessa.

OMAISHOITOSOPIMUS

(omaishoitolaki 8 §)

Omaishoidon tuesta laaditaan omaishoitajan ja kunnan välillä sopimus, jonka liitteenä on hoito- ja palvelusuunnitelma.

Sopimuksessa määritellään:

1. Hoitopalkkion määrä ja maksutapa
2. Oikeus lain mukaiseen vapaaseen
3. Lain mukaisen vapaan järjestämistapa
4. Määräaikaisen sopimuksen kesto
5. Hoitopalkkion maksaminen hoidon keskeytyessä hoitajasta johtuvasta syystä tai hoidettavasta johtuvasta muista kuin terveydellisistä syistä

Sopimus on toimeksiantosopimus, jolloin hoitaja ei ole työsopimuslain tarkoittamassa työsuhteessa kuntaan.

Omaishoidon tuki maksetaan kunkin kuun 10. päivänä takautuvasti. Jos maksupäivä osuu viikonloppuun tai arkipyhään, maksetaan palkkio edeltävänä arkipäivänä.

Jos omaishoito keskeytyy äkillisesti hoidettavan terveydentilasta johtuvasta syystä, keskeytyy hoitopalkkion maksaminen kuukauden kuluttua.

Jos keskeytyminen johtuu hoitajasta tai hoidettavasta johtuvasta muusta kuin terveydellisestä syystä, vähennetään yhdessä tai useammassa jaksossa kertyvät yli 5 vrk:n menevät päivät palkkiosta.

OMAISHOITOSOPIMUKSEN IRTISANOMINEN JA PURKAMINEN

(omaishoitolaki 9 §)

Ellei sopimuksessa ole muuta sovittu, voi kunta irtisanoa omaishoitosopimuksen päättymään aikaisintaan irtisanomista seuraavan kahden kuukauden kuluttua.

Omaishoitaja voi irtisanoa omaishoitosopimuksen irtisanomista seuraavan yhden kuukauden kuluttua.

Jos sopimuksen jatkaminen vaarantaa hoidettavan tai omaishoitajan terveyttä tai turvallisuutta, voivat sopijaosapuolet purkaa sopimuksen välittömästi.

Riippumatta irtisanomisajasta sopimus päättyy sen kuukauden lopussa, jonka aikana hoito käy hoidettavan terveydentilan muuttuessa tarpeettomaksi.

HOITOPALKKION MÄÄRÄN TARKISTAMINEN

(omaishoitolaki 6 §)

Hoitopalkkioiden määriä tarkistetaan kalenterivuositain työntekijäin eläkelain (395/2006) 96 S:ssä tarkoitetulla palkkakertoimella, joka vahvistetaan vuosittain.

OMAISHOIDONTUEN HOITOPALKKIOT/MAKSULUOKAT ORIPÄÄN KUNNASSA 1.1.2021 ALKAEN

Omaishoidontukea maksetaan kolmessa eri maksuluokassa. Maksuluokka määräytyy hoidon vaativuuden ja sitovuuden perusteella.

I RYHMÄ

Ryhmään kuuluvat henkilöt, joiden hoitoon omaishoitaja on sidottu ympärivuorokautisesti. Sitovuuden tasoa voi verrata laitoshoidossa oleviin. Hoitotyö edellyttää hoitajan kokopäiväistä työpanosta ja hoitovastuuta. Omaishoitaja on tällöin estynyt tekemästä muuta työtään. Hoitaja ja hoidettava asuvat samassa asunnossa, joten hoidettava saa hoitajaltaan jatkuvasti apua sitä tarvitessaan.

Hoitopalkkio on 826,90 euroa/kk

II RYHMÄ

Ryhmään kuuluvat henkilöt, joiden hoitoon omaishoitaja on sidottu pääsääntöisesti kokopäiväisesti (ympärivuorokautisesti tai päivittäin). Hoidettava tarvitsee runsaasti hoitoa ja huolenpitoa, jatkuvaa valvontaa ja/tai ohjausta useissa päivittäisissä henkilökohtaisissa toiminnoissa. Hoidettava saattaa vaatia runsaasti erityishoitotoimenpiteitä. Hoitaja ja hoidettava asuvat samassa asunnossa, joten hoidettava saa hoitajaltaan apua tarvittaessa. Kaikki 3. palkkioluokan kriteerit täyttyvät ja omaishoitajan työ on selkeästi fyysisesti ja psyykkisesti raskaampaa kuin palkkioluokka 3.

Hoitopalkkio on 537,15 euroa/kk

III RYHMÄ

Ryhmään kuuluvat henkilöt, joilla on toistuva hoidon tarve ja selviytyminen edellyttää hoitoa tai valvontaa kaikkina vuorokauden aikoina. Hoidettavalla on vaikeuksia liikkua itsenäisesti kodin ulkopuolella. Hoidettava ei selviä itsenäisesti ikätasoon liittyvistä arkitoimista, vaan vaatii jatkuvasti erityistä hoitoa, apua, ohjausta ja valvontaa. Palvelusuunnitelman laadinnan yhteydessä tehtävässä palvelutarpeen arvioinnissa voidaan harkita, onko rahallisen tuen sijasta mahdollista tukea hoidon toteuttamista/hoitajan jaksamista myöntämällä palveluja.

Hoitopalkkio on 413,45 euroa/kk

Hoitopalkkio voidaan sopia säädettyä määrää pienemmäksi, jos hoidon sitovuus on vähäisempää kuin mitä laissa (omaishoitolaki 4 § 1 mom) edellytetään tai hoitajan esittämän erityisen syyn perusteella (omaishoitolaki 5 §).

Jos hoidettava on säännöllisessä vuorohoidossa asumispalvelu- tai laitoshoitopaikalla vähintään puolet kuukaudesta, hoitopalkkiosta vähennetään puolet.

Vähäisempi sitovuus huomioidaan hoitopalkkion suuruudessa vähentävästi 100 €/kk jos hoidettava saa säännöllistä

- lyhytaikaishoitoa tai perhehoitoa yli 7 vrk/kk.
- hoidettavalla on runsaasti muita palveluja kuten esimerkiksi henkilökohtainen apu yli 30 tuntia/kk.

Jos hoidettava käy säännöllisesti päivisin päivähoidossa tai koulussa ja saa runsaasti edellä mainittuja palveluja kotiin, voi olla mahdollista, että perhe ei ole oikeutettu omaishoidontukeen.

Koska omaishoidontukea voidaan myöntää vain siihen varatun määrärahan puitteissa, hoidon sitovuus ja vaativuus hakijoiden kesken ratkaisee tuen myöntämisen. Määrärahat kohdennetaan eniten hoitoa ja huolenpitoa tarvitseville.